

Vi tenker det kunne passe med et nytt forsidebilde fra tokt, ekspedisjon eller lignende.

(Send gjerne inn et forslag til forsidebilde)

HELSE, MILJØ, SIKKERHET OG YTRE MILJØ

HANDLINGSPLAN 2024 – 2026 // [Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet]

ET GODT ARBEIDSMILJØ FOR ALLE

Universitetet i Bergen skal ha en kultur for helse, miljø, sikkerhet og beredskap som er forebyggende og helsefremmende. Det betyr at UiB skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeids- og læringsmiljø
- mangfold, åpenhet og inkludering
- tilgjengelige, funksjonelle og sikre arbeidsplasser og bygninger
- kontinuerlig og systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte, verneombud og ledere

Dette innebærer at HMS på alle nivå skal være tydelig organisert, og at arbeidsmiljøet skal kartlegges, risikovurderes og følges opp i tråd med myndighetskrav og interne regler.

HMS-mål

UiBs handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet er forankret i universitetets strategi 2023-2030 «Kunnskap som former samfunnet» og omfatter tre HMS-mål som UiB skal kjennetegnes ved:

- A. Gode og inkluderende arbeidsfellesskap
- B. Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- C. God sikkerhetskultur og beredskap

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet vil prioritere de samme tre innsatsområdene i denne perioden. Fakultetet vil fokusere på risikovurdering og oppfølging av risikofyllt arbeidsmiljø. Dette har sin bakgrunn i de særskilte HMS-utfordringene fakultetet har med omfattende laboratorievirksomhet og felt- og toktarbeid.

Fakultetet har i tillegg innsatsområde D: Systematisk HMS-arbeid, og E: Ytre Miljø

HMS-årshjulet er vedlagt som en støtte til det systematiske HMS-arbeidet ved fakultetet.

Informasjon om HMS ved UiB:

- Regelsamling for UiB: <https://regler.app.uib.no/>
- HMS-portalen: <https://www.uib.no/hms-portalen/75059/snarveier#H>

Informasjon om HMS ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet:

- Helse- miljø og sikkerhet (HMS) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet: [https://www.uib.no/matnat/53246/helse-miljø-og-sikkerhet-hms-ved-det-matematisk-naturvitenskapelige-fakultet'](https://www.uib.no/matnat/53246/helse-miljø-og-sikkerhet-hms-ved-det-matematisk-naturvitenskapelige-fakultet)

INNSATSOMRÅDER FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET FOR PERIODEN 2024-2026

A. INNSATSOMRÅDE: GODE OG INKLUDERENDE ARBEIDSFELLESSKAP			
<p>UiB skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati. Gode rutiner, kanaler og møteplasser for kommunikasjon skal sikre medvirkning. Raushet, åpenhet, mangfold og dialog skal prege UiBs arbeidsfellesskap og samarbeid med omverden. UiB har en sterk internasjonal profil med kollegaer og medstudenter fra hele verden. Arbeidsmiljøet skal være stimulerende, inkluderende og helsefremmende, og den enkeltes integritet og verdighet skal ivaretas. Dette krever god forståelse og innsikt i forhold som påvirker vårt arbeids- og læringsmiljø blant alle våre ansatte, studenter og ledere.</p>			
Delmål (UiB)	Hovedaktiviteter (UiB)	Tiltak (MN)	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha et godt psykososialt arbeidsmiljø	<p>Kartlegge og følge opp psykososialt arbeidsmiljø (HMS-møte) årlig ved alle enheter.</p> <p>Utvikle verktøy og støtte for arbeid med psykososialt arbeidsmiljø, som skal tas i bruk ved alle enheter.</p> <p>Tilrettelegge, gjennomføre og følge opp årlige medarbeidersamtaler for alle ansatte, herunder tydeliggjøre lokal organisering og oppfølging av disse.</p> <p>Drive systematisk ivaretagelse og oppfølging for yngre vitenskapelige ansatte.</p> <p>Legge til rette for at nyansatte blir tatt imot på god måte.</p> <p>Tilby internasjonalt rekrutterte kollegaer norskopplæring raskt etter ansettelse og legge til rette for at det er enkelt å delta i opplæringen.</p> <p>Oversette viktig informasjon for ansatte til engelsk.</p>	<p>Årlige HMS-møter og årlig kartlegging av arbeidsmiljøet.</p>	Fakultet/institutt
		Følge opp resultatene fra arbeids- og klimaundersøkelser.	Fakultet/institutt
		Utarbeide og implementere mal for arbeidsmiljøundersøkelse på enhetene.	Fakultet/institutt
		Følge opp medarbeidersamtaler gjennom bevisst bruk av del 3 i fakultets HMS-årsrapport.	Fakultet
		Utarbeide og evaluere tiltak for å bedre gjennomføringsprosent av medarbeidersamtaler på MATNAT i løpet av perioden.	Fakultet/institutt
		Bruke medarbeidersamtaler aktivt for kartlegging og oppfølging av kompetansebehov.	Institutt
		Sikre god karriereutvikling og god medarbeideroppfølging gjennom bevisst bruk av medarbeidersamtalene.	Institutt
		Sette ivaretagelse og oppfølging av yngre vitenskapelige ansatte på agenda for ledermøtene.	Fakultet/institutt
		Sørge for at enhetene etterlever rutiner for «onboarding», inkludert informasjon om tilbud om norskopplæring.	Fakultet/institutt
		Videreføre og videreutvikle vår kompetanse i å lede multikulturelt arbeidsmiljø.	Fakultet
Sikre god integrering av våre internasjonale medarbeidere, for eksempel med å være pådriver for at sentralt hold oversetter all nødvendig informasjon til engelsk. Spesielt med fokus på rekrutteringsstillinger.	Fakultet/institutt		
Gjennomføre HMS-samordningsmøter med våre samarbeidspartnere.	Fakultet/institutt		
Delmål 2: UiB skal ha et inkluderende arbeidsmiljø	<p>Styrke oppmerksomheten på mangfold og inkluderende arbeidsliv, bl.a. gjennom:</p> <p>-å styrke lederes kompetanse innenfor mangfold og inkluderende arbeidsliv, sykefraværsoppfølging og tilrettelegging for enkeltansatte.</p> <p>- at alle enheter skal sette psykisk helse og avhengighetsforebyggende arbeid, som rus- og spillavhengighet, på dagsorden for økt inkludering og for å redusere risiko for utenforskap.</p>	<p>Styrke ledernes kompetanse gjennom seminar med spesifikke tema innenfor for eksempel mangfold og inkluderende arbeidsliv, sykefraværsoppfølging og tilrettelegging for ansatte.</p>	Fakultet
		<p>Arrangere regelmessige foredrag på fakultetsnivå både for ledere og ansatte med fokus på psykisk helse og avhengighetsforebyggende arbeid. Ulike lokale kampanjer fra år til år.</p>	Fakultet
		<p>Ta ut og distribuere rapporter regelmessig på ansattes livsfase- og syke-fravær. Se etter mønster som kan danne grunnlag for årlige kampanjer.</p>	Fakultet

	-å videreutvikle livsfase- og sykefraværdata for å gjennomføre mer målrettede tiltak for inkludering.		
Delmål 3: UiB skal ha åpenhet i prosesser og god medvirkning for et levende universitetsdemokrati	Forvalte og utvikle universitetssamfunnets mange organer, arenaer og møteplasser som stimulerer til engasjement, medvirkning, debatt og erfaringsdeling internt ved enhetene og på tvers av fag- og organisasjonsgrenser.	Være bevisst på hvilke organer, arena og møteplasser som eksisterer på MATNAT og hvordan vi bruker de. I løpet av perioden kartlegge og analysere målgrupper, innhold og frekvens på de ulike treffpunktene med tanke på medvirkning, debatt og erfaringsdeling. Rapportere hvilke møter, samlinger og annet som bidrar til god medvirkning. (Del 3 i den årlige HMS-rapporteringen, gjerne med fokus på erfaringsdeling).	Fakultet/institutt Fakultet/institutt Fakultet/institutt
Delmål 4: UiB skal møte endringer på en konstruktiv måte	Tydeliggjøre ansvar, roller og oppgaver i HMS- og arbeidsmiljøarbeidet gjennom - opplæring og informasjon til ledere og alle ansatte - videreutvikle arenaene for informasjon, medvirkning og medbestemmelse ved enhetene - sette klare mål og gjennomføre risikovurderinger ved endringer	Følge opp UiBs tiltak for god informasjonsutveksling, samarbeid og risikostyring, for å møte endringer på en konstruktiv måte. Følge opp UiBs opplæring for ledere og alle ansatte. Følge opp UiBs opplæring i endringsledelse.	Fakultet Fakultet Fakultet

B. INNSATSOMRÅDE: TRYGGE OG FUNKSJONELLE ARBEIDSPLASSER

UiB har en stor og krevende bygningsmasse. Bruken endres jevnlig og det bygges nytt. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inn klima og ergonomi skal ivaretas. Digitale verktøy, vitenskapelig utstyr og forsknings- og utdanningsfasiliteter skal være trygge og funksjonelle både på campus og ved arbeid annet steds fra.

Delmål (UiB)	Hovedaktiviteter (UiB)	Tiltak (MN)	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal sikre at arbeidsplasser og bygningsmassen UiB disponerer og utvikler har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk og gode medvirkningsprosesser	Etablere og utvikle brukervennlige arbeidsplasser på campus som bidrar til gode arbeidsforhold for å utføre universitetets kjernevirksomhet og støttefunksjoner. Kartlegge og følge opp fysisk arbeidsmiljø (HMS-runde) årlig ved alle enheter. HMS-runder skal gjennomføres også ved ombygninger Evaluere og følge opp bruken av hjemmekontorordningen for teknisk/administrativt ansatte	Utrede hvordan alternative arbeidsplasser og arbeidsformer kan bidra til å utvikle gode arbeidsforhold for å utføre universitetets kjernevirksomhet og støttefunksjoner, både under og etter NGHS-prosjektet. Følge opp ferdigstilte byggeprosjekter i de årlige HMS-rundene Følge opp resultatene etter ROS-basert tilstandsvurdering gjennomført i Realfagbygget, Fysikkbygget og generelt i NGHS-regi. Gjennomføre evaluering av hjemmekontorordningen i løpet av perioden. Også evaluere hvordan praksis er for andre ansattgrupper.	Fakultet i samarbeid med institutt Fakultet/EIA EIA i samarbeid med fakultetet Fakultet/institutt
Delmål 2: UiB skal ha et godt digitalt arbeidsmiljø	Utvikle gode arbeidsprosesser og sørge for at alle ansatte har velfungerende arbeidsplattformer og effektive digitale verktøy. Tilby og styrke lederes og ansattes digitale kompetanse med brukerorientert tilnærming.	Kartlegge dagens bruk av arbeidsplattformer og digitale verktøy, med fokus på funksjon og mangler. Ved endring av arbeidsprosesser, legge til rette for godt samarbeid og høy ressursutnyttelse.	Fakultet/institutt

C. INNSATSOMRÅDE: GOD SIKKERHETSKULTUR OG BEREDSKAP

UiBs arbeid med sikkerhet og beredskap skal blant annet være tuftet på forebyggende og systematisk HMS-arbeid, god kunnskap om risikoforhold og gode rutiner ved arbeid både på og utenfor campus. Dette skal bidra til å redusere konsekvensene av uønskede hendelser for å ivareta verdiene våre både i det daglige arbeidet og i ekstraordinære situasjoner.

Delmål (UiB)	Hovedaktiviteter (UiB)	Tiltak (MN)	Ansvarlig
Delmål 1: UiB skal ha en tydelig sikkerhets- og beredskapsorganisering	Gjennomgå ansvar og roller for å ha en god og helhetlig beredskaps- og sikkerhetsorganisasjon.	Gjennomføre årlige varsling- og beredskapsøvelser sammen med instituttene.	Fakultet/institutt
	Oppdatere og følge opp risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) knyttet til sikkerhet og beredskap jevnlig.	Oppdatere og følge opp risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) knyttet til sikkerhet og beredskap årlig.	Fakultet/institutt
Delmål 2: UiB skal ha god HMS-risikoforståelse	Gjennomføre/ajourføre HMS-risikovurderinger årlig ved alle enheter og iverksette tiltak for å ivareta ansattes helse, miljø og sikkerhet	Gjennomføre og ajourføre risikovurderinger og analyser knyttet til alle aspekter av HMS (ref. sikresiden.no).	Fakultet/institutt
	Sikre god risikostyring gjennom trygg håndtering av biologiske og kjemiske farekilder, samt strålekilder.	Vurdere, og innføre om nødvendig, skallsikring og/eller styrkede barrierer som hindrer uautorisert tilgang til verdier og farekilder i MNs bygg, inkludert IT-sikkerhet og tiltak som gjelder eksportkontroll.	Fakultet/institutt
		Følge opp UiBs rutiner for ansattes sikkerhet på feltarbeid, tokt og reise, herunder styrke risikovurderingen i forkant av aktivitetene.	Fakultet/institutt
		Sikre god risikostyring gjennom trygg håndtering av biologiske, fysisk og kjemiske farekilder, samt strålekilder.	Fakultet/institutt

D. INNSATSOMRÅDE: Systematisk HMS-arbeid.

Systematisk HMS-arbeid fremheves som sentralt under innsatsområde B og C. For å opprettholde god kvalitet på det systematiske HMS-arbeidet vil fakultetet opprettholde følgende tiltak:

Delmål (MN)	Tiltak (MN)	Ansvarlig
Sette av midler til arbeidsmiljø- og sikkerhetstiltak.	Opprettholde avsetningen «Helse, miljø og sikkerhet» i budsjettet.	Fakultet
	Sette av midler til delvis lønnskompensasjon til fakultetets hovedverneombud.	Fakultet
	Legge til rette for at instituttene skal kunne oppfylle sine HMS-planer.	Fakultet
Møteplasser for god HMS-utveksling.	Bruke fakultetets HMS-årshjul for å videreføre og styrke læring og erfaringsdeling relatert til HMS-arbeidet.	Fakultet
HMS-tiltak og opplæringstilbud for studenter	Kartlegge opplæringen som gis studenter som jobber i risikofylte arbeidsmiljø, med fokus på å avdekke og korrigere mangler.	Fakultet/institutt

E. INNSATSOMRÅDE: YTRE MILJØ

Sitat UiBs HMS-plan: «Arbeidsmiljøperspektivet knyttet til ytre miljø er ivaretatt i Handlingsplan for ytre miljø.»

Som et tillegg til fakultetets HMS-handlingsplan har fakultetet inkludert en egen tiltaksliste for ytre miljø som skal følge opp UiBs «Handlingsplan for ytre miljø» med delmålene: Miljøledelse, klima og transport, energi og avfall, innkjøp og forbruk, biodiversitet og forurensing. Fakultetet har som mål å gjennomføre følgende tiltak:

Delmål (UiB)	Hovedaktiviteter (UiB)	Tiltak (MN)	Ansvarlig
A. Delmål 3: Ledelse på alle nivå skal ha oppmerksomhet på ytre miljø, klima- og miljøledelse	Ytre miljø skal inngå i all lederopplæring og årlige handlingsplaner.	Ha ytre miljø som del av HMS-handlingsplaner. Ha gode miljøtiltak inkludert som ett av kriteriene for fakultetets HMS-pris. Aktivt følge opp UiBs reisepolicy.	Fakultet/institutt Fakultet Fakultet/institutt
A. Delmål 4: Integrere arbeid med ytre miljø i HMS-arbeidet	Arbeid med ytre miljø skal være en del av HMS-arbeidet ved alle enheter, i tråd med Internkontrollforskriften	Øke bevisstheten for at ytre miljø er en del av HMS-arbeidet.	Fakultet/institutt
B. Delmål 2: Redusere CO ₂ -utslipp fra UiB-arrangementer	I størst mulig utstrekning velge kortreiste arrangementer, eksterne leverandører med lavt klimaavtrykk og menyvalg med lavt klimaavtrykk.	I størst mulig utstrekning velge kortreiste arrangementer, eksterne leverandører med lavt klimaavtrykk og menyvalg med lavt klimaavtrykk.	Fakultet/institutt
B. Delmål 3: Fossilfri intertransport.	Ved utskifting av kjøretøy skal fossilfrie varianter velges.	Ved utskifting av kjøretøy skal fossilfrie varianter velges.	Fakultet/institutt
D. Delmål 1: UiBs anskaffelser skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der dette er mulig	Stille krav i anskaffelsene, for eksempel krav om at varer ikke inneholder miljøskadelige stoffer, krav om energiklasse, miljøsertifisering, redusert emballasje, lang levetid og dokumentasjon om livssyklus-kostnader. Økt lojalitet ved bruk av inngåtte rammeavtaler.	Etablere lokale rutiner for å oppfylle UiBs krav til miljøvennlige anskaffelser. Fortsette med gode lokale rutiner for bruk av inngåtte rammeavtaler.	Fakultet/institutt Fakultet/institutt
D. Delmål 2: Utslipp fra varer og tjenester skal reduseres med 40% (basisår 2018)	Redusert innkjøp/forbruk er en effektiv måte å redusere utslippet på. Alle enheter bør vurdere om et behov kan løses på andre måter enn gjennom innkjøp.	Redusere innkjøp/forbruk der det er mulig for å redusere utslipp og generell ressursbruk. I størst mulig grad, unngå å bestille i små kvanta. Følge opp UiBs rutiner for kildesortering og etterspørre miljøstasjoner (for alle typer avfall) der dette mangler og er praktisk mulig å innføre. Sammen med seksjon for innkjøp arbeide for at fagbestillere/innkjøpere får god og relevant opplæring i å foreta/kreve miljøvennlige valg.	Fakultet/institutt Fakultet/institutt Fakultet i samarbeid med EIA Fakultet i samarbeid med seksjon for innkjøp
E. Delmål 1: Areal skal reduseres med 10% innen 2030 (basisår 2018)	Krav til arealeffektivisering skal gjennomføres i all arealforvaltning og i alle byggeprosjekter.	Vurdere mulighetene for arealeffektivisering i forbindelse med NGHS-prosjektet.	Fakultet/institutt
F. Delmål 3: UiB skal ta samfunnsansvar ved å fase ut miljø- og helseskadelige stoffer	Utarbeide en policy for å substituere produkter og materialer som inneholder mikroplast, parabener og andre aktuelle stoffer, samt miljøskadelige kjemikalier i laboratoriesammenheng.	Ved innkjøp, være bevisst på å velge miljøvennlige alternativ. Etterlyse miljøvennlige valg der dette mangler. Utarbeide lokale rutiner for å følge opp substitusjonsplikten i samsvar med UiBs policy (gå over til mindre skadelige kjemikalier).	Fakultet/institutt Fakultet/institutt Fakultet/institutt i samarbeid og med hjelp fra Team for HMS og beredskap

HMS-årshjul ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN)

Alltid	<ul style="list-style-type: none">• Melde HMS-avvik• HMS som tema på ledermøter• Risikovurdering – utføre og oppdatere• Oppdatere HMS på nettsidene• Påse HMS-opplæring (lovpålagt kurs) av nye ledere og verneombud
Hver måned	<ul style="list-style-type: none">• Nettverksmøter for verneombudene
Halvår	<ul style="list-style-type: none">• Fellesmøte for verneombudene og HMS-koordinatorer
Kvartal	<ul style="list-style-type: none">• Linjeledermøte. Møte mellom fakultetsdirektør, MNs hovedverneombud (HVO), vara HVO og MNs HMS-koordinator• Nettverksmøter HMS-koordinatorer• IDU-møter HVO er observatør
Årlig	<ul style="list-style-type: none">• Beredskapsøvelse og ROS – utføre og oppdatere
Januar	HMS byggmøter
Februar	Frist for instituttene til å levere HMS-årsrapport til fakultetet
Mars	Frist for fakultetet til å oversende HMS-årsrapport til UiB sentralt
April	Fakultetets frist over innlevering av årsrapport til Miljøfyrtårn
Mai	
Juni	
Juli	
August	
September	HMS-pris innspill til kandidater (brev til instituttene)
Oktober	Frist forslag til kandidater til HMS-prisen
November	Frist for innmelding «Del3» - HMS-årsrapporteringer
Desember	HMS-seminar med utdeling av HMS-pris. Felles for hele fakultetet

